

Betroti

I n'a fɔ kɔkɔmuso furunin .
aw labennin lo wa?
i ka furu kosɔn ni ALE ye.

Roberti Santiyago ni Randolphu Dann

Yahutuw ka furu laada minw tun be ke Bibulu ka wagati la, sanko Yezu wolotuma na, u tun be ni koo caaman ye minw ɔkɔn te yen, i n'a fɔ furusiri wala furusiri miiriya.

Kumaden min fɔra Layiri kura ka maana kɔkɔ min be Mariyamu ni Yusufu ka jɛnɔkɔnya nɛfɔ, o be se ka mɔkɔ lafili dɔkɔni n'an y'o kɔkɔ fɔ bi tilebenyanfan ka landakow fe. Gerekikan kumaden fɔlɔ min fɔra Layiri kura kɔkɔ, o ye «μνηστευθείσα» (mnēsteutheisa), min bayelemana ko layidu - GW; mɔkɔ minw tun ma furu - CSB, ESV, KJV, NASB, NKJV, YLT; layidu ta - NIV. Betrothed be tiɛn fɔ ka tɛmɛ fɔlɔ kan k'a yira ko furusiri ka gwɛɛ kosɔbe mɔkɔw ka landakow la ani a b'u ka layidu min be sariyako la, o yira.

Furusiri, furusiri te

O wagati la, Yahutuw ka landakow la, furusiri (*Kidusin*) tun ye benkan ye min tun be ke cɛɛ ni muso cɛ ani a tun be jati furu fɔlɔ ye. Furusiri tun be mɔkɔ mine kosɔbe ka tɛmɛ bi furusiri kan min be ke saan kelen ɔkɔn kɔkɔ. N'u tun y'u furu ka ban, sariya tun b'u jati i n'a fɔ cɛɛ ni muso, hali k'a sɔkɔ furu tun ma ban fɔlɔ ani furu wagati tun ma se fɔlɔ.

Furu benkan (Ketuba)

O tun ye sariya sebe ye min tun b'a yira ce ka ni ka min ke a muso ne ka, i n'a fa k'a muso mako wasa ani ceen ka kan ka ke cogo min na. Oketubaa tun be labenw fana ke walisa muso ka latanga n'a furu sara wala n'a ce sara.

Kajumuso sangi (Mohari)

O tun ye wariko laben do ye min ka, furuce wala a somgaw tun be wari do sara kajumuso wala a somgaw ye. O kegogo tun te furumuso sanni ye jagokeyo la, nka a tun be sara cogo do lo yira ani k'a yira ko furuce be se ka muso mako wasa.

Kajumuso sungurunin ya neda datugu ni fani ye k'a yira ko a ye furu jengonye ke ani ko sisan, mago we te se k'a ka.

Jatya ni furu ce

"A (Kajumuso)tun be finteni do mene min fanin be tulu la ani a tun be to ka min mene ko numan na, n'a ka finetiri do la, walisa furuce k'a ye ko a hakili bu ka jengonye la. O ka, furuce tun be kasegi a face ka soo saan kelen ko ka walisa k'a yere laben a ka furumuso nali kama. O wagati tun te dogya abada kalo kanta na walisa ka kajumuso ka cenimusoko kantigiya ka, ani ka wagati caaman di a ma walisa a k'a yere laben furu ko filanan na. O wagati la, a tun bena 'chadar' wala kajumuso ka soo la. O tun bena ke a face lo fe ani n'a (Kajumuso)n'u ya jininga wagati hake min na ka ka a ka furu ne, a tun bena a jaabi laada la ko a face do lo bo loon n'a ka leri la. "

<https://burufurumuso.com/2012/06/23/furumuso-a-ka-furu/>

Kajuma seli

Kajuma yere yere tun ye ka kajumuso ladon kajumuso ka soo, o ka, dumuni ni fetiw tun be ke. O koo tun be furu ke cogo bennin na ani o tun b'a yira ko furusiri wagati banna.

Laada ni tariki tinen

Ka baara ke ni "furusiri" ye, o be bi kalanbagaw dema k'a faamu ko Mariyamu ni Yusufu ka jengonye tun be Yahutuw ka furugonye landaw ka, minw tun be ni kabanaw ye sariyako ni sigiko ta fan fe. A b'a yira ko Mariyamu ka sungurunin kanta tun ka gwele kosbe o wagati la, ani Yusufu ka gwelaya faw n'a ka desiz min tun be yen o ka to ni Mariyamu ye, o min tun kantanin lo ka ke ne ni sigida ni sariyako ye. Mariyamu ni Yusufu ka maana, o ko la, o b'a yira ko kiraya kuma dafanin lo ani ko Yezu wolola Alako lo kerecaw ka lannaya la. O kuma min fa ko «sungurunin bena ka ta, ka dence ka» (Esayi 7:14), o ye kiraya kuma do dafali ye, min b'a yira ko Yesu wololi kera kabako ye, k'a ke ko kantaninba ye kerecaw ka Alako la. Taka "Emanuweli" b'a yira ko magaw lanin b'a la ko Yezu ye Ala ye min kera farisogo ye, o ye kerecaw ka limaniya sariyakolo janta ye.

Kaw

Siga ta la, Yahutuw tun be furusiri ka faamu ka ne. Aw ye kuma nunu laje ka ke ne ni Yahutuw ka faamuyali ye Krista ka Egilizi ka furusiri koo la a ye.

- "NNE (Zan Batizelikela)ne te Kisibaga* ye, nka ne cira ka na a na.» Kajumuso ta ye kanta ta le ye. Kanta terice min kan be kanta kumakan na, o be tagari kosebe kanta kumakan koson. O ra, ne ta ninsandiya dafara sisan. Ale ka kan ka bonya ka taga, ne ka kan ka dogya." (Zan 3:28-30).
- Yezu ka a ka soo, sankolo la, ka na dugukolo kan ka sangi (kuruwa) sara, min tun ka ni ka ke a ka furumuso ye. O sangi fana b'a ka furumuso - a ka Egilizi - saniya ka do dafabaliyaw be la.
- Yezu ka dugukolo kan ka taga ko laben a ka furumuso ye. "Siyi caaman be n Faa ka soo ka, n'o tun te ten, yala ne tun bena a fa aw ye ko ne be taga ko laben aw ye wa, ani ni ne tagara ko laben aw ye, ne bena segi ka na aw mine n fe, janko ne be ko min na, aw fana ka ke yen." (Zan 14:2-4)
- Kajumuso b'a yere laben u ka furu kama a ka ka janta ke cogo tilennin na.

- «O wagati ra, Mɔɔ Dence tagamasiyen bena bo sankolo ra, dugukolo siyaw bee bena kasi, o bena Mɔɔ Dence nato ye sankaba kan, ni sebgaya ni nɔɔba ye. ... "Mɔɔ si t'o loon n'o wagati lon, hali sankolo melekew, hali Dence t'o lon, faa kelenpe." (Matiyu 24:30-31, 36).

- Yezu bena kɔsegi ka na a ka furumuso jini. "Sabu Matigi yere bena jigi ka bo sankolo la ni perenkan ye, ni melekeba kaan ye, ani Ala ka burufiyekan ye, minw sara Krista la, olu bena kunu fofo, o ko, an minw tora niin na, an minw tora, an bena wuli n'u ye sankaba kan ka Matigi kunben, an fana b'a fe ten." (1 Tesalonikaw 4:16-17).

- «Aleluya, sabu Matigi, an ta Ala, Sebeebestigi sigira masaya ra, an ye pagari ka ninsondiya .
aw ye bonya la a kan, bari Sagaden ka furu wagati sera, a ka furumuso labennin lo. a tun ka kan ka lenfani numan don, min be manamana, min saninyanin lo.
sabun fani numan ye Ala ta mɔɔ saninmanw ta kawale numanw le ye.» (Yirali 19:6-8).

- "Ne ye dugu senuman ye, min ye Zeruzalemu kura ye, a be jigira ka bo sankolo la Ala fe, a labennin lo i n'a fo kɔɔmuso min masirinin be a ce kama. (Yirali 21:2-3).